

1870.

—
VERHAAL

Nº. 15

Verhaal van het Verhandelde
by den President en den Secretaris van
het Provinciaal Collegie van
toezicht op de Kerkelijke Admi-
nistratie der Hervormde Ge-
meenten in Drenthe.

Maandag den 13 Junij 1870.

Hoogermilde 1. ^{ya} Besluit in behandeling genomen zijnde het advies van den
Nieuwe Besnoeming van koster, voorlaar en voornamen in structie.
onderwijzer St. W. Schutte te Hoogermilde van den 25 Fe-
bruarij 1870 met de daarin vermelde bijlagen, benevens het
in antwoord op de missive van dit Collegie van den 1st A-
pril 1870, n° 7/12 bij brief van Kerkvoogden der Hervorm-
de gemeente te Hoogermilde van den 12 April 1870
ingekomen schrijven van Kerkvoogden, Kerkeraad en
Notabelen aldaar van den 10 April bevestigend.

wordt besloten

aan Kerkvoogden verzoeken te schrijven, als volgt:

Affen den 13 Junij 1870

In overweging genomen hebbende de bij uwe missive
van den 12 April j.l. ons toegezonden nadere toelichtin-
gen van Kerkvoogden, Notabelen en Kerkeraad betrekke-
lijk de zaak van St. W. Schutte, zijn wij tot geene andere
zienswijze gebragt, dan die in onzen brief van den 1st
April j.l. n° 7/12 staat uitgedrukt.

Wij moeten vooral stellen, hetgeen bij het antwoord van
Kerkvoogden, Notabelen en Kerkeraad geheel uit het oog is
verloren, dat wij alleen in twijfel hebben getrokken de
bevoegdheid om het tractement van f 55. = terug te den-
gen op f 40. = ; en aan het slot dan ook alleen in overwe-
ging

ging hebben gegeven om op het besluit lang te komen
van vooral de bezoldiging aangaat.

Staten in 't w. antwoord voortkomt van de bevestiging
van kerkvoogden, Notabelen en Kerkeraad, de Dual, die
kerkeraad zich niet ongevreesd en al wat betrekking
heeft op een bevestiging in forma, geen wij dus d. l. b. g.
goed wettig, ons allen bepalende bij datgene, wat wettig
lijken antwoord is op het door ons gedaan verzoek om
nadere toelichting, en mitordien ook terzijde latende de
vraag die thans niet te berde komt, of het recht van de
staan en er ander tot kosten, voorlezer en voorzanger
te bevestigen.

Daarvan het laatste geen sprake is, maar in tegen-
deel kerkvoogden en kerkeraad denzelfden persoon,
die tot dusverre die functien verrichtte, tot kosten, voor-
lezer en voorzanger wenschen te bevestigen en van een
instructie te voorzien, blijft alleen de vraag over, of
het recht bestaat tot tractementovermindering, welke
vraag wij, ook na de gegeven toelichting, bepaald ont-
kenmend moeten beantwoorden.

Wij nemen hierbij aan de verandering des kerkeraad's ge-
meender onderscheiding recht als wettig bevestigen kosten,
voorlezer en voorzanger te hebben erkend, waaraan we
ter een erkening naar den feitelijken toestand niet
wordt uitgesloten, maar ook dees in het midden laten
de, meenen wij, dat een rijde van kerkvoogden en Nota-
belen die althans actueel toestand niet mag worden
geïgnoreerd, ja wat meer is, dat zij gebonden zijn door
het besluit van kerkvoogden en Notabelen van 14 Jan-
uarij 1857, waarbij voor het vervolg het tractement is ver-
hoogd

behoud met f 25.- met het oog op de buitengewone bij-
heden, waarmede de kosten en voorlezer zich belast, dan
dit besluit is genomen overeenkomstig het bepaalde
bij art. 55 van het reglement in ook steeds bij het op-
maken der begrotingen is mogelijk ft.

De opmerking, dat deze verhooging van tracte-
ment van plaats hebben kunnen werkzaamheden, welke
heen vorder worden voorgedragen, is minder juist, daar
het besluit spreekt van werkzaamheden, met welke
zij zich belast.

Ook wordt minder juist de bepaling van art. 54 van
het Reglement ingeroepen, daar dit art. alleen toe-
passing vindt bij de aanstelling van voorzanger, wel-
ke geen kosten zijn.

Ongegrand is ook het beroep op den minder gunstigen
financiëlen toestand der Gemeente, dan dese toch
wel geen inkerking van bestaande tractementen
zal metlijzen.

Om de gegeven redenen kunnen wij ons dus niet
vereenigen met de bedoelde tractementovermindering
en zijn wij altes verpligt tegen de met dese verminde-
ring der kerkvoogden en Notabelen weder aangeboden
begroting bezwaar te maken.

Can den adresfant te antwoorden als volgt.

Afgen den 13 Junij 1870

Uw antwoord op Uwe adres van den 26 Februarij j. l.
hebben wij de ar. Umede te danken, dat wij bezwaar ma-
ken de daarin besproken tractementovermindering
goed te keuren, doch van het overige niet bevestigd zijn
van Uwe verzoeken gezond te geven.

No 18/1a

In overweging genomen hebbende
de by uwe brief van den 12 April jl.
ons toegeronden nadere toelichtingen
van Kerkwagden, Oranien, en Kerke
betreffende de zaak van H. Ulehuken
zijn wy tot geene andere maatregelen
gebragt dan die in uzen brief van
den 1 April jl. n:o 9/12 staat uitegemaakt.

Wy moeten uwevz stellen, hetgeen by
het antwoord van Kerkw. Wet. en Kerke
gemaal uit het vry is sulven, dat wy alle
in twyfel hebben getrokken de bereytheid
van het handlen van f 75 - tenge te
kruygen op f 40 -, en dat het niet van
alle allen in overweging hebben gegre-
ven op het besluit tenge te kruygen, zoo
wel de handhaving aengant.

Wijzen in uw antwoord
toekomt van de

De bereytheid van Kerke wet. en Kerke
zaak, de twyfel, die Kerke wet. en Kerke
aengaan in alle twyfel bereytheid
heeft op ene bereytheid in forme
betreffende een instrukke van de
en het geene antwoord van twyfel
en geene twyfel bereytheid twyfel
ons allen bereytheid by datgeen, wat
deze ons word gevraagd. Een nadere
betreffende van het vry van de berey-
houding van f 75 - tot f 40 - tenge te
kruygen, wethelyk en antwoord
in op het vry van ons geene verzoek
om nadere toelichting, en medede-
nde te zyn de Latence de vry, die
kruygen word te Kerke wet., of het
vry van bereytheid van de andere
tot Kerke, vordere en vordere
te bereytheid.

Uwe van het laatste geene twyfel
is, maar integendeel Kerke, en
Kerke wet. en Kerke wet. en Kerke
De vry van al wat dertwylde geene
die tot ons vry de twyfel van twyfel
tot Kerke, vordere en vordere van
taken te bereytheid. En de ene andere
te te bereytheid, heeft allen de vry
vry, of het vry bestand tot bereytheid
betreffende, welke vry van, en
na de geene toelichting, bereytheid en
Kerke wet. en Kerke wet.

~~My later herby is het moede, of de
Kerkraad gevonden onderwerpen, al
da niet de Koster, voorheen e. v. v. v.
schenk heeft~~

My nimmer herby so de oorsaking
der Kerkraads gevonden onderwerpen
wordt als wettig benoemde, Koster, van
hem e. v. v. v. te hebben bekend, en
wilt, het zelf, in het moede, later
opraus de. waarden witten een
erkenning naar de, feitelijke, toestand
niet wordt uitgesloten, maar ook deze
is het moede, bekende, nimmer op, dat
de. v. v. v. Kerkraad, statutaire al-
thans actuele toestand niet mag
worden geïgnoreerd, ja wat meer
is, dat hij gebonden is, door het
besluit van Koster. e. v. v. 14/12
1854, waarbij voor het verval het wa-
kenant is verzekerd met 125, konst
het oog op de beschikkingen, besluiten,
waaronder de Koster e. v. v. v.
zijn belang, daar het besluit is
gegaan, over statutaire het be-
sluit by Art 55 van het Regl. en ook staat
by het opmaken der begrotingen in
magelooft.

De opmerking, dat deze ver-
gelyking van tractement ten plaaats heeft
vrijens werkzaamheid, welke ten
loeden worden opgedragen, is minder
juist, daar het besluit speekt van
werkzaamheid met welke zich
betreft.

De besluit van
Art 55 wordt minder juist Art 54
ingeroepen, maar het Art. alleen
bepaling vindt by de aanstelling
van voorzagers, welke een Koster is.
Ingegrond is ook het beroep
op de monde guntige fenale
toestand der Gemeente, maar deze
toek wil geen invloed van be-
hoornde tractementen zal wettig.

Om de opgeven veran. kenne
wij ons dus niet vereenigen met de
betreft de statutaire vermindering e.
van die des exploit te de
van exploit te de veran de
het de begroting met de vermindering
(wordt afgeleiden exploit te de veran
betreft de statutaire

F. v. v. v. v.

(door Kerkraad, statuten, weder

26. 15/1

Onderwerp.

Nieuwe Benoeming
van koster, voorlezer en zanger
zanger en instructie.

EXTRACT UIT HET
VERBAAL VAN HET VERHANDELDE BIJ HET
PROVINCIAAL COLLEGIE VAN TOEZIGT
OP DE KERKELIJKE ADMINISTRATIE DER
HERVORMDE GEMEENTEN IN DRENTHE.

Maandag, den 13 Junij 1870.

Hoogersmilde

Neder in behandeling genomen zijnde
het adres van den onderwijzer H. Uleha-
ke te Hoogersmilde van den 26 febr. 1870
met de daarin vermelde bijlagen, benevens
het in antwoord op de missive van dit Colle-
gie van den 1 April 1870 n° 9/12 bij brief
van kerkvoogden der Hervormde Gemeente
te Hoogersmilde van den 12 April 1870
ingekomen schrijven van kerkvoogden,
kerkeraad en Notabelen aldaar van den 10
April beorens,

wordt besloten,

a aan kerkvoogden voornemd te schrijven
als volgt:

Olfen, den 13 Junij 1870.

In overweging genomen hebbende de bij
Uwe missive van den 12 April jl. ons toege-
zonden nadere toelichtingen van kerkvoog-
den, Notabelen en kerkeraad betrekkelijk de
zaak van H. Uleha, zijn wij tot geene
andere zienswijze gekragt, dan die in onzen
brief van den 1 April jl. n° 9/12 staat uit-
gedrukt.

Wij moeten voorop stellen, hetgeen bij het
antwoord van kerkvoogden, Notabelen en ker-
keraad geheel uit het oog is verlaen, dat
wij alleen in twijfel hebben getrokken de
bevoegdheid om het tractement van f 65.-
terug te brengen op f 40.-; en aan het
slot

Slot dan ook alleen in overweging hebben
gegeven om op het besluit terug te komen, ^{van}
zoo veel de bezoldiging aangaat.

Wetgens in uw antwoord ook komt van de
beslissing van kerkvoogden, Notabelen en
kerkeraad, de smet, die kerkeraad zich ziet aan
gevezen en alwat betrekking heeft op een
benoeming in forma, gaan wij dus slibberij-
gen, waarbij ons alleen bepalende bij datgene,
wat werkelijk een antwoord is op het door ons
gedane verzoek om nadere toelichting, en
mitsdien ook ter zijde latende de vraag, die
althans niet te beide komt, of het recht van
bestaan om een ander tot koster, voorlezer
en voorzanger te benoemen.

Daar van dit laatste geen sprake is, men
integendeel kerkvoogden en kerkeraad den
zelfden persoon, die tot dus verre die func-
tien verrichtte, tot koster, voorlezer en voorzan-
ger wenschen te benoemen en van een
instructie te voorzien, blijft alleen de vraag
over, of het recht bestaat tot tractements-
vermindering, welke vraag wij, ook na de
gegeven toelichting, bepaald ontkennens
moeten beantwoorden.

Wij nemen hierbij aan de verheffing der
kerkeraad's genoemden onderwijzer nooit
als wettig benoemden koster, voorlezer en
voorzanger te hebben erkend, waardoor althans
eene erkenning naar den feitlijken toestand
niet wordt uitgesloten, maar ook door in
het midden latende, meenen wij, dat van
zijde van kerkvoogden en Notabelen die
althans actueele toestand niet mag worden
geïgnoreerd, ja wat meer is, dat zij gebon-
den zijn door het besluit van kerkvoogden en
Notabelen van 14 Januarij 1857, waarbij ^{het}

het vervolg het tractement is verhoogd met f 25, met het-
voeg op de buitengewone bezigheden, waarmede de koster en
voorlezer zich belast, daar dit besluit is gene-
men overeenkomstig het bepaalde bij art 55 van
het reglement en ook steeds bij het opmaken
der begrotingen is nagelief.

De opmerking, dat deze verhoging van tra-
ctement zou plaats hebben wegens werkzaam-
heden, welke hem zouden worden opgedragen,
is minder juist, daar het besluit spreekt van
werkzaamheden, met welke hij zich belast.

Ook wordt minder juist de bepaling van art
54 van het Reglement ingeroepen, daar dit
art. alleen toepassing vindt bij de aanstelling
van voorzangers, welke geen koster's zijn.

Ongegrond is ook het beroep op den minder
gunstigen finantiëlen toestand der Gemeen-
te, daar deze toch wil gene inroosting van
bestaande tractementen zal wettigen.

Om de opgegeven redenen kunnen wij ons dus
niet vereenigen met de bedoelde tractements-
vermindering en zijn wij alzoo verplicht tegen
de met deze vermindering door kerkvoogden en
Notabelen weder aangeboden begroting be-
zwaar te maken.

Daar den adresfant te antwoorden als volgt
Rijswijk, den 13 Junij 1858.
In antwoord op uw adres van den 26 febr. j.
hebben wij de eer u mede te deelen, dat wij be-
zwaar maken de daarin besprokene tracte-
mentsvermindering goed te keuren, doch van het
overige niet berooft zijn aan uw verlangen ge-
volg te geven.

Van eekant conform.
De secretaris,
B. J. M. M. M.

Yogyakarta aan 12. April 1870

Een bylage

Exh. 3 Mei 1870 no 13/3
Neder — 13 Juny no 15/1

De Kerkvoogden Custrangen hebben de Uwe Missive van den 5. April, 1870 hebben gemeent op de aansoulig. ste wyze aan U verzoek gelyk te kunnen geven, door een vereenigde vergadering van Kerkvoogden, te weten en den Kerkeraad by een te roepen, van welke vergadering, U by Uzen in antwoord op Uwe Missive by gaande Stuk toe Zenden.

Simons de Kerkvoogden

J. P. Hatzmann Secretaris

Aan
Het Provinciaal Collegie van
toezigt op de Kerkelyke Administratie
der Hervormde gemeenten in Dutch
te
Assen

Wth. 13 Junij 1870 N° 18/1

De kerkvoogden, Notabelen en kerkeraad te Hoogerzuster, naar aanleiding van een uitnodiging van kerkvoogden op Haven te komen gekomen, hebben kennis genomen van een aan deze gezigte missie d.d. 1 dier N° 9/2. met bijbehoorende stukken, betrefpense H. Ullhake, en besloten kerkvoogden te verzoeken U onse naar aanleiding daarvan gehouden raadslagingen en hier daarop eenparig genomen besluit op volpense wijze mede te deelen, niet anders verwachtende, dan dat U daardoor tot andere kinderrijke kerk overgeleid.

Wij meenen allereerst onze bewondering niet te mogen verzwijgen, dat door U bij de onwaarschijnlijkheid in de voorstelling der zaak, zoo als die door kerkeraad gegeven wordt, daarvan een waarde kon worden gekocht, welke U constant niet kon doet instemmen en bejefelen aan het geheel naar waarde, hoofsakelijke op grond van de Notabelen des kerkeraads van aangegaven dato, in het besluit van kerkeraad en kerkvoogden van 24 Febr. jl. gegeven tot verloop van de propositie, om tot een lang verzuimde wettige benoeming van de kerk, voorheen en voortange te gaan. — De kerkeraad vooral hield zich daardoor een smel aangegaven, welke bij geheel van zich wafelt, dat hij zich niet van het geven van onse voorstellingen wist te doen blieden, zich bereest, dat hij geheel op de hoogte van den loop der zaak, voort tot enige benoeming met de kerkvoogden heeft samengewerkt, voordat deze zaak door hem op 30 Junij 1865 was uitgesproken, naar aanleiding van een hem gegeven verzoek van H. Ullhake, om een benoeming dat hij, het voorbreikbaar waarnemende, tot het houden van kerkoprook gezigtig was. Metende, dat voort een wettige benoeming had plaats gehad; dat hier toe alle tijde de betrekking van kerk, voorheen en voortange door een persoon werd voort; dat Ullhake toen enige wettige aanstelling, sommige werkzaamheden daartoe behorende, te veel hij schon goed te onder, en sigte, meende hij hem het gewaagde bewijs niet te mogen geven, dat voort op eettige wijze, naar alhier bestaande regeling, een benoeming was geschied, met welke meening zich ^{de} kerkvoogden ten getale van vier te vergadering aanwezige kerkvoogden, allen en onse deze ook de presentie, op wie de kerkeraad zich bejefelt, geheel konden overeenigen. —

Ten tweede meenen wij evenmin voor U te mogen verzoeken, dat door sommigen de vraag werd gedaan, of U voor ons, als ook in dezen voor de belangen onse zehfte ge, meent wakende, na hetgeen thans was door geveinden Ullhake aan U is geschied, nog langer mogelijk is hield een persoon en kerkelijke betrekking op te dragen, en of U niet wenschelijk was, dat constant de geveide benoeming werd ingetrokken, en naar een meer waerig persoon om te zien. Daarom kan U niet beweenden, dat algemeen grooten onse zin bij ons bestaat om over den persoon en de zaak van H. Ullhake, die hield N. B. opge, trouwe plichtbetrekking en op de handhaving der orde in de N° 11. kerk. hield te loopen, voor U tegendeel waarvan voort in U een als U ander menig bewijs kon te geven zijn, enige andere discussie te voeren. —

Daar U echter naar aanleiding Uwer missie, door kerkvoogden uitgesproken, te komen

gekomen, achtte wij het voldoende in te wijzen op de, door Ullshake aan u overgelegde en door de kerkvoogden en kerkeraad ingevorderde tenuitnemering van 24 Febr. jl. waareop door de kerkvoogden of gendemen, dat het tractement op f40.00 is bepaald.

Tot opheldering, zijt u genueg, daarvan nog toe te voegen, dat vooral bij den kerkvoogden, deze tractant, waarin de administratie der kerkvoogden door tegenwoordige kerkvoogden van hinnen bevestiging en Memorie van toel. dardelgk is gemaakt, en men die staat en wensch der gemen. te geen hooger tractement kan worden verstaald, en wij dat niet de voorzitter uit kerkvoogden ook alreerits volkomen achtte. —

dat de kerkeraad verklaart, zoo als wij hier boven vermeld hebben, moet die persoon van Ullshake als wettig bevoegd worden, overal en voorszanger te hebben zins, en de justitie van beschouwing ontkeert. —

dat het door Advocaat overgelegde bewijs van 30 Junij 1865, waarmede hij zijn bevoegdheid dante te staven, hem tevel op zijn aandrigen, ook in 't belang der kerkvoogden, gegeven is, om hem te deen te wijzen van een aanslag in de patentbelasting, onder wederkubelgke voorwaarden, dat de ten voorgestelde instructie in bereening, navat aan het dardelgk bepaalde een volken zijn, ten in werking treden, kregen moet is geschied; dat ook daarna terwiel kerkvoogden als kerkeraad hem niet wettig bevoegd achtte, dat zij op wederkubelgk verzoek van Ullshake om aanstelling en instructie op 4 April 1866 bij de Notabelen des kerkeraads wederom een geveembelgse voegering hielden, en daarin op nieuw met onparig gesproken van de kerkvoogden, ten allen tegenwoordig, te een bereening overgingen, doch welken op nieuw besloten, die niet te waken, te leggen. ten als de kerkeraad achtte ^{dat} de kerkvoogden 4 April 1866 nog geheel vrij en onder daeren ook hem president en secretaris, die bij de in 't kerkeraadarchief ^{ook door hem getekend} bewaard, maar omgeveerd nader met ingevorderde bereening, ook toen nog toe een bereening aendwerstent. —

dat door kerkvoogden op 14 Januarij 1857 't tractement bij de Notabelen, van f40. op f40 of 25 werd gebracht met het oog op andere werkzaamheden, welke zij aan Ullshake wenschten op te dragen; werkzaamheden, welke weinig bevoordelgk voor de orde in de Ned. Herv. kerk, door ons van hem niet zullen worden gevraagd. —

dat wij niet beschikendheid opmaken, niet te begrijpen, hoe door U enige waare aan 't vrendel besluit van 24 Januarij 1857, overgeleend in 't Not. boek der kerk, kan worden gebeld, daar die in allen gevallen in strijd met het reglement is genomen en dus van nul en geen waarde is. Het leet niet afwijking van het afschrijft van Advocaat aldus in 't Not. boek:

Resluit.

„ Door bevoegdheid besluit verklaard de kerkvoogden en Notabelen te Hoogerzombe,
„ dat Hendrik Ullshake, onderwijzer de puzd te deze plaats, niet als onderwijzer aan
„ de kerkelijke witten de Stavormen, geveerde zijn hier of tot den top die hij de bevestiging van
„ wettig aendte, overal en voorszanger is de Stavormen gemen te Hoogerzombe en afschrijft
„ deze zal ontvangen. synde 't dardelgk f65.

Hoogerzombe 24 Januarij 1857.

en leet dus enkel een verklaring dat Ullshake is bevestiging overal en voorszanger. Nu magt
als

besluit bij U ondersteld worden, dat volgens Art. 51 van 't Reglement op de kerk. Adv. niet de kerkvoogden, maar de kerkeraad den voorszanger aanstellen; het men aan 't besluit, zoo als door U wettig te geschied, enige waare toe, den opmerking een dardelgk door aendwijzen. Bovendien mag niet overzagen worden, dat door in onze vergadering aanwezige Adv. dardelgk voeg. kerkvoogden en Notabelen, van het nemen van null en besluit, 10 dagen na den 14 Januarij 1857, ten 't tractement van den kerkeraad voorszanger door kerkvoogden en Notabelen, met het oog op bevestiging van werkzaamheden, op f40 + 25. bepaald werd, verklaard moet te vernemen te hebben. U schrijft ons dus niet bevestiging in, en te den afloef die overzagen besluit (waaraan de kerkeraad, officieel van 't vrendel en 't genis van overzagen, zich in geen geval wil binden) niet bevestig, te men een Advocaat kerkeraad een als te de geheel zaak, door de bevestiging, waarin hij toe kerkvoogden tenmaals stem, zelf aendwijzen, en bij deen later in door hem te den kerkvoogden indigend als of den bevestiging bevoering niet bestond.

Na al het bovengesaid, denende te nader verklaring van 't op 24 Febr. jl aan Ullshake bijgely, zal 't U niet bevoordelgk, dat wij, geheel vrij tegenover Ullshake, menen te kunnen en mogen afgeen besluit en geschieden, het tractement op f40 te bepaald, gelyk door ons is geschied en niet overzagen zijt enige wijzening in de instructie in bereening te brengen. —

Mees geaan in onze vergadering den 10^{en} April 1870.

De kerkvoogden: de Notabelen: de kerkeraad:

A. A. Bruggink	J. J. Bruggink	A. Brunk.
R. F. Bos.	W. J. van Es	Prout
	J. G. S.	H. Duker
	J. J. Smeyers	J. H. Mores
	J. M. Duker.	R. A. Bos
	L. J. J. J.	L. J. J.

Aan het Provinciaal Collegie van Toezicht enz.

in
Dordrecht.